საქართველოს მემარცხენე სოც.-ფედ. სარევ. პარტიის.

წელიწადი მესამე

ტრიბუნა

მთავარ კომიტეტის ორგანო.

გაზეთი „ტრიბუნა“ ღირს
თვიურად 7.000.000 მან.
ცალკე ნომერი ყველგან 500,000 მან.
რედაქცია და კანტორა: ტფილისი, ხახახლის ქუჩა, № 6
ტელეფონი 10—34.

განცხადების ფასი:
1 გვ. 20 კაპ. [illegible]
4 „ 15 „ [illegible]
სამგლოვიარო [illegible]
1 გვ. 1 მ. 50 კ. [illegible]
4 „ 1 მ. — „

№ 627 ხუთშაბათი, ნოემბრის 22, 1923 წ. — ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 500,000

ხელფასის საკითხი.

მშრომელთა ბატონობისათვის ხელფასის საკითხს გენერალური მნიშვნელობა აქვს. გარდამავალი პერიოდის ეკონომიური სტრუქტურა არ წარმოადგენს ერთს განსაზღვრულ სამეურნეო ორგანიზაციას.

მომავალი და მიმავალი სამეურნეო ორგანიზაციების ფორმით ერთსა და იმავე დროს არსებობენ ჩვენს წინაშე პარალელურად.

ამდენათვე ხელფასის საკითხის გაწესრიგებისათვის თავისებური პირობები იქმნება. იგი არ ატარებს არც ტიპიური კაპიტალისტური წყობილების დროს არსებული ხელფასის სახეს, არც სოციალიზმის დროს შესაძლებელ მუშის დაკმაყოფილების ფორმებს.

დღეს პოლიტიკური ძალა-უფლება მუშათა ხელშია. ეს გარემოება ერთს, მეტად დიდ ფაქტორს წარმოადგენს ხელფასის სიდიდისათვის. ამით მუშათა სოციალური ძალა უკვე ბატონობს კაპიტალზე და აიძულებს მას მაქსიმალურ დათმობაზედ წასვლას.

რამდენათაც ობიექტიურად შესაძლებელი ხდება მოგების დამცირება და ხელფასის გადიდება, იმდენათ საბჭოთა ქვეყნებში მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის ხელსაყრელი პირობებია შექმნილი.

ამიტომ არის, რომ ვერც ერთი ხელისუფლება დღევანდელ პირობებში, არსებული ეკონომიური რესურსებისა და მეურნეობის ნაყოფიერების დროს, ვერ შესძლებდა ხელფასის ისეთ დონეზედ აყვანას, როგორც ეს შესძლო საბჭოთა ხელისუფლებამ.

რამდენათაც ჯერ კიდევ სპეცების გამოყენება, სამუშაოს დიდი რაოდენობის შესრულება და მაღალ თანამდებობის პირთა ჩაბმა სახელმწიფოებრივ მშენებლობაში აიძულებს მშრომელ ხალხს უარყოს ხელფასის თანასწორობა, იმდენათ იგი იძულებულია სატარიფო პოლიტიკის საფუძვლად ხელფასის სხვაობის პრინციპი მიიღოს.

აქ არის უძნელესი საკითხი. აქ დიდი სიფრთხილე და წინდახედულობაა საჭირო. აქ უნდა დამყარდეს ისეთი მდგომარეობა, როდესაც ხელფასის სხვაობა შესაძლებელ მინიმუმამდე იქნება დასული.

თუ ეს ვერ შევძელით, თუ მშრომელი ხალხისა და სპეცების ხელფასს შორის უფსკრული გაითხარა, ამით ჩვენ დაუახლოვდებით ისევ ძველ მდგომარეობას და მუშათა კლასის რევოლიუციონურ მონაპოვრებს ფრთები შეეკვეცება. ამ შემთხვევაში ვერ შევსძლებთ მუშათა მასების პოლიტიკურ-კულტურული დონის ამაღლებას, ვერ შევიტანთ მასში განათლების სხივებს, ერთი სიტყვით ვერ შევქმნით იმ მატერიალ მიზანს, რომელზედაც უნდა აშენდეს მუშათა კეთილდღეობა გარდამავალ პერიოდში და მომზადდეს ობიექტიურად და სუბიექტიურად ნიადაგი სოციალისტური წყობილების განხორციელებისათვის.

რა თქმა უნდა ჩვენ ჯერ კიდევ სიღარიბის პერიოდში ვიმყოფებით. ჩვენი სალაროები და სამეურნეო ორგანიზაციების პროდუქტიულობა არ იძლევა შესაძლეობას ხელფასის სიდიდისათვის. მით უფრო აუცილებელია ხელფასის გამომუშავებაში ყურადღება მიექცეს დიდი სხვაობის მოსპობას.

საარსებო მინიმუმი ყველასათვის უზრუნველყოფილი რომ იყოს, მაშინ ხელფასის სხვაობის საკითხს კატეგორიებს შორის არ ექნებოდა ასეთი მწვავე ხასიათი. მაშინ ერთი უმთავრესი პოზიცია მაინც გვექნებოდა დაპყრობილი—საარსებო მინიმუმით დაკმაყოფილებული იქნებოდა მთელი მშრომელი ხალხი და ამდენათვე აცილებული იქნებოდა საფრთხე პაუპერიზმისა, ქრონიკული სიმშილისა და საერთოდ მუშათა კლასის ქონებრივი სიდუხჭირისა.

დღეს კი ასეთი მდგომარეობაც არა გვაქვს შექმნილი. ამიტომ ხელფასის სხვაობის საკითხი კატეგორიებს შორის მეტ სიმწვავეს ბადებს. პრესა ამ საკითხს ყურადღებით ეპყრობა. მართლაც ეს საკითხი დიდი ყურადღების ღირსია.

ხელფასის უთანასწორობა დღეს ჩვენს სამეურნეო და სახელმწიფოებრივ დაწესებულებებში მაღალ საფეხურზედ არის ასული. არა თუ დიდ უთანასწორობას აქვს ადგილი სხვა და სხვა კატეგორიების მუშა-მოსამსახურეთა შორის, არამედ ერთი და იგივე კატეგორიის მუშა-მოსამსახურე ერთ დაწესებულებაში გაცილებით მეტს იღებს, ხოლო მეორეში ნაკლებს.

პრივილეგიურ მდგომარეობაში ჩაყენებულია სამეურნეო დაწესებულებანი, არა პრივილეგიური მდგომარეობაა შექმნილი დანარჩენი დაწესებულებისათვის.

ეს დაუშვებელია არა მარტო ხელფასის უთანასწორობის მხრივ, არამედ სახელმწიფოებრივი მთლიანობისა და საერთო მოქალაქეობრივი შეგნების მხრივაც. სახელმწიფო საერთო წესით უნდა ახდენდეს ეკონომიური რესურსების განაწილებას. შეუძლებელია ყოველი დაწესებულების კომპეტენცია იმდენათ გაფართოვდეს, რომ მისი ქონების ბატონ-პატრონი თითონ გახდეს და თავისი ნებასურვილით განსაზღვროს გასავალი და შემოსავალი. (ხელფასი ხომ გასავალის ერთი სახეა).

ხელფასის უთანასწორობის შედეგები კი დიდი უარყოფითი მოვლენების წინაშე გვაყენებს. ამიტომ აუცილებლად საჭიროა ამ გარემოებას მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება.

ხელფასის სხვაობა მინიმუმამდე უნდა იქნეს დაყვანილი. სავსებით უნდა მოისპოს ერთი და იგივე კატეგორიის მუშათა ხელფასის სხვაობა.

ეს შექმნის ეკონომიურ ბაზას მშრომელი ხალხის კულტურულ-პოლიტიკურ წინსვლისათვის. თავის ფარგლებში ჩააყენებს სპეცების ხელფასს, ისე, რომ იგი დაექვემდებაროს სახელმწიფოს ინტერეს, მაგრამ მას შეეძლოს შრომის ნაყოფიერებისათვის ხელის შეწყობა.

როგორც აღვნიშნეთ გარდამავალი პერიოდის გასწვრივ ერთი უმთავრესი ამოცანა მშრომელთა ხელისუფლებისა ხელფასის საკითხის მოწესრიგებაა. დარწმუნებული ვართ ამ მხრივ მიღწეულ შედეგებს კიდევ უფრო გავამტკიცებთ და შესწორებებს შევიტანთ დეფექტების თავიდან ასაცილებლად.

პრესა

„გლეხთა ურთიერთ დახმარების კომიტეტები ჩვენში

ფაბრიკატების გაძვირებამ მიწის მუშათა წრეები მეტად მძიმე ეკონომიურ პირობებში ჩააყენა. გლეხ-კაცობის ფინანსიურად დაქვეითებამ შესამჩნევი კვალი გაავლო სოფლის ცხოვრებაში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია სოფლისა და ქალაქის დაპირისპირების უარყოფითი შედეგი სასოფლო მეურნეობის აღორძინების საქმეში. ღარიბ გლეხი ვერ იძენს უბრალო სამეურნეო იარაღებს. ამის საშუალება დღეს მას არ გაჩნია.

საბჭოთა ხელისუფლება მთელი თავისი ძალღონით სცდილობს ღარიბ მიწის მუშების არსებულ მდგომარეობის გაუმჯობესობას. მაგრამ მარტო სახელმწიფოებრივი თაოსნობა არაა საკმარი. საჭიროა თვით გლეხთა მასსების ჩაბმა სოფლის ეკონომიკის აღორძინებაში, საჭიროა მიწის მუშების საკუთარი ინიციატივაც. ერთ-ერთი ღონისძიებათაგანი ამ მიმართულებით „გლეხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტები-ს“ დაარსებაა. ასეთი კომიტეტებით დღეს უკვე მოფენილია ჩვენი რესპუბლიკის ყველა კუთხეები. გლეხთა ურთიერთ დახმარების კომიტეტების მნიშვნელობა მეტად დიდია დღევანდელ პირობებში.

გაზ. „კომუნისტი“ (№ 268) ეხება რა გლეხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტების საკითხს ჩვენში, სხვათა შორის სწერს:

„გლეხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტები ერთი ისეთი ორგანიზაციათაგანია, რომელიც აღვიძებს გლეხკაცობის თვითმოქმედებას და აბამს მას სოლიდარულ, კოლექტიურ მუშაობაში ცხოვრების მიერ წამოყენებულ საკითხების გადასაჭრელად.

უფრო კონკრეტიულად თუ შევეხებით საკითხს, გლეხთა კომიტეტებს საკმაოდ მნიშვნელოვანი როლის შესრულება შეუძლიათ მშრომელ და გაჭირვებულ გლეხ-კაცობის მდგომარეობის გასეუმჯობესებლად.

საბჭოთა სახელმწიფოს მიზანია ასწიოს გლეხობის კეთილდღეობა, ააყვავოს სასოფლო მეურნეობა, დაეხმაროს ღარიბებს, შრომის უნარდაკარგულთ და სხვა უბედურებაში ჩავარდნილ მოქალაქეთ.

ის ამისათვის არ იშურებს ენერგიას და საშუალებებს.

მაგრამ რა რიგ დიდი არ უნდა იყოს ამ მხრივ საბჭოთა ხელისუფლების სახელმწიფოებრივი ხასიათის ღონისძიებანი, ცხადია, რომ მარტო სახელმწიფო, თავისი მცირე რესურსებით, ვერ შესძლებს სავსებით გადაჭრას ის რთული და მრავალი ამოცანები, რომლებიც წამოჭრილი არიან მშრომელი მოსახლეობის სოციალურ უზრუნველყოფის სფეროში. აქ საჭიროა თვით ხალხის მხრით ფართე თაოსნობის და საქმიანობის გამოჩენა.

სოფლად ბევრია ისეთი ელემენტები რომელნიც აუცილებლად საჭიროებენ დახმარებას თავის ასე თუ ისე ასატან არსებობისათვის და დანგრეულ მეურნეობის აღსადგენად.

მრავლად არიან ქვრივ-ობლები, რომელთა მარჩენალნი დაიღუპნენ იმპერიალისტურ ომში ან ისე დაიხოცნენ.

ბევრია აგრეთვე ომის ინვალიდები, დაჭრილ დასახიჩრებულნი, რომელთაც შრომის უნარი დაკარგული აქვთ მთლად, ან ნაწილობრივ.

გარდა ამისა, ბევრი მცხოვრები შეიძლება დიდ გაჭირვებას განიცდიდეს რაიმე მაზე დამტყდარ უბედურების გამო, როგორიცაა: სიკვდილი, ავადმყოფობა, ხანძარი, წყალდიდობა და სხვა სტიქიური უბედურებანი.

ყველა ასეთ და მსგავს ელემენტების დაკმაყოფილებას. მათთვის ცხოვრების მძიმე ტვირთის შემსუბუქებას მარტო სახელმწიფო, ვიმეორებთ, ვერ მოახერხებს. აქ საჭიროა საბჭოთა ხელისუფლებას გვერდში ამოუდგეს თვით მშრომელი საზოგადოება, დარაზმული კერძოთ გლეხთა დამხმარე კომიტეტებში.

თვით საზოგადოებამ თვითდაბეგვრის გზით უნდა შექმნას ფონდი თავის შეუძლო და გაჭირვებულ წევრთა დასახმარებლად. რა თქმა უნდა, ამ საქმისათვის სახელმწიფოც გაიღებს შესაძლებელ თანხას.

ამასთან აღსანიშნავია, რომ ხსენებულ კომიტეტების მუშაობა ზემოთქმულით არ უნდა განისაზღვროს.

მათ ფართე და აქტიური მონაწილეობ უნდა მიიღონ ქვეყნის სამეურნეო აღმშენებლობითი მუშაობაში, ღარიბ მოსახლეობის დაბეჩავებულ მეურნეობის აღორძინებაში და სხვა და სხვა სამეურნეო ხასიათის დაწესებულებებში. ასპარეზი მათი მუშაობისა სოფლად ძალიან ფართეა.

ოღონდ საჭიროა მუშაობის კონკრეტული გეგმის გამომუშავება, არა დიდი რამეებით გატაცება, რომელთა განსახორციელებლად საშუალება და პირობები არ მოიპოვებიან, არამედ სოფლის წვრილ, მაგრამ ფრიად საჭირო საქმეების გაკეთება, რომელნიც საერთო ჯამით დიდ ნაყოფს გამოიღებენ.

ყველაფერი ეს თავის თავად გულისხმობს, რომ გლეხთა კომიტეტებში უნდა იქნან არჩეულნი მხოლოდ მშრომელი, გამოცდილი და საიმედო ელემენტები, რომელთაც გული შესტკივათ თავიანთ გაჭირვებულ თანამოძმეებზე და რომელნიც მზად არიან იმუშაონ საბჭოთა ხელისუფლების განსამტკიცებლად.

გლეხთა საურთიერთო დახმარების კომიტეტებს ჩვენ დიდ მნიშვნელობას ვაკუთნებთ.

საჭიროა მათ ორგანიზაციას და მუშაობას შესაფერი ყურადღება მიექცეს და სათანადო ხელმძღვანელობა გაეწიოს.

პირველ ყოვლისა ეს შეადგენს სოციალურ უზრუნველყოფის კომისარიატის მოვალეობას.

საერთოდ კი ამ საქმეს ხელი უნდა შეუწყონ პარტიულ, საბჭოთა და სხვა ორგანიზაციებმა“.

ბოლო-ცნობები

(„ზაკროსტას“ ცნობები 21 ნოემბრიდან).

— პუანკარე ისევ ძველს პოზიციაზე სდგას.

— უმუშევრობა გერმანეთში უფრო და უფრო იზრდება.

— მოკავშირეებმა დაიჭირეს სტინესის წარმოებანი.

— შტრეზემანი ფრონტს იცვლის პოლიტიკაში.

— შტრეზემანის მდგომარეობა განმტკიცდა

— მუშათა ნდობა კომუნისტებისადმი იზრდება.

— საქსონიაში 60 მენშევიკი გადავიდა კომპარტიაში.

— მენშევიკებს ნელ-ნელა შორდებიან წევრები.

— გერმანეთის მენშევიკები დახმარებას სთხოვენ მეფის ლაქიებს.

გერმანეთის ამბები

საკუთარი ვალიუტა.

ბავარიის მთავრობამ დაარსა კომისია, რომელსაც დაევალა დაიმუშაოს ბავარიაში საკუთარი მტკიცე ვალიუტის შემოღების კანონპროექტი.

ამერიკასთან მოლაპარაკება.

იუწყებიან, რომ გერმანეთის მთავრობა ამერიკასთან მოლაპარაკებაში, სესხის გარდა, ითხოვს აგრეთვე დახმარებას ნახშირითა და სურსათით. მოლაპარაკებას შესაძლებელია ნაყოფიერი შედეგი მოჰყვეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოგვარდება გერმანეთის შინაური პოლიტიკური მდგომარეობა.

დეგუტი ებრძვის მრეწველთა საბოტაჟს.

დიუსელდორფიდან ბერლინში იუწყებიან, რომ დეგუტმა გამოსცა ბრძანება, რომელშიაც ნათქვამია, რომ ის მრეწველი, რომელიც ანგარიშს გაუსწორებს მუშებს, დასჯილი იქნება ციხითა და ჯარიმით ფულად.

ფულის კონფისკა-ცია.

უკანასკნელ დღეებში, მარტო რურის ოლქში ფრანგებმა კონფისკაცია უყვეს 87.000 მილიარდ მარკაზე მეტ თანხას.

ძველს პოზიციაზედ.

ომში დაღუპულთათვის ძეგლის გახსნაზედ ნეილში პუანკარემ განაცხადა, რომ საფრანგეთი არ დასტოვებს ოკუპაცია ქმნილ ოლქებს იმ დრომდე, ვიდრე გერმანეთი მთლიანად არ შეასრულებს ვერსალის ხელშეკრულების ყველა მუხლებს და ვიდრე საფრანგეთი უზრუნველყოფილი არ იქნება რომელიმე სახელმწიფოს თავდასხმისაგან.

უმუშევრობა სულ იზრდება.

უკანასკნელ ორ კვირაში გერმანეთში, გარდა ოკუპაცია ქმნილ ოლქებისა, კიდევ გაიზარდა 20 პროც.

სტინესის წარმოებათა დაჭერა.

დიუსელდორფში მოკავშირეებმა დაიჭირეს სტინესის ჯგუფის კუთვნილი მაღაროები.

ერთნი არიან.

საფრანგეთის კაბინეთმა ერთხმად მოიწონა პუანკარეს პოზიცია საკონტრიბუციო საკითხში.

ვერ შეთანხმდნენ.

გერმანეთის მრეწველთა მოლაპარაკება საფრანგეთ ბელგიის მრეწველებთან უშედეგოდ დამთავრდა, რადგანაც ვერ შეთანხმდნენ კონტრიბუციის ანგარიშში ნახშირის მიწოდების საკითხში.

შტრეზემანის აზრი უახლოეს მომავალზე.

შაბათს, სახალხო პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის პლენუმზე, შტრეზემანმა განაცხადა, რომ დღევანდელი მდგომარეობა გარდამავალი ხანის ხასიათისაა. გერმანეთს არ შეუძლიან მდგომარეობის სწრაფი გაუმჯობესების იმედი იქონიოს და მას საშინელი ზამთარი მოელის. შტრეზემანი წინააღმდეგია მემარჯვენე დიქტატურისა, რომელიც განზრახულია რამდენიმე მსხვილი ფინანსისტის ხელმძღვანელობით, რადგანაც ეს დიქტატურა უფრო მეტად გაართულებს ქვეყნის შინაურსა და საგარეო პოლიტიკურ მდგომარეობას.

შტრეზემანი ფრონტს იცვლის.

სახალხო პარტიის ცეკას პლენუმზე შტრეზემანმა სთქვა, რომ გერმანეთმა მიაღწია საფრანგეთის იზოლიაციას ამერიკისა და ინგლისისაგან; ბელგიაც მერყეობს. ეს ნიშნავს ანტანტის დაშლასა და ახალი ისტორიული ხანის დაწყებას.

ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესება შესაძლებელია იმ პირობით, რომ ავიცდინოთ თავიდან უმუშევრობა. მთავრობა თანახმა გააფართოვოს ბავარიის ავტონომია იმ პირობით, თუ დაცული იქნება რეიხსვერის სარდლობის ცენტრალიზაცია.

შტრეზემანმა ხაზი გაუსვა, რომ ბავარიაში ძალა-უფლებისათვის იბრძვის სამი ძალა: კარი, კრილინგი და „სამშობლოს დაცვის კავშირები“.

შტრეზემანი აფრთხილებს მრეწველთა და ნაციონალისტთა დიქტატურისაგან და ილაშქრებს აგრარიერიების საიმპერიო კავშირის წინააღმდეგ, რომელიც ქალაქების სურსათით უზრუნველყოფას უკავშირებს ახალი მთავრობის დაარსებას.

შტრეზემანის აზრით შესაძლებელია ორი გამოსავალი კრიზისიდან: რეიხსტაგის დათხოვნა და დირექტორიის დაარსება.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დირექტორია გამოიწვევდა საგარეო და შინაურ სიძნელეთ. ფრანგები, ალბად, მოითხოვენ კრონპრინცის გაცემას, მაგრამ გერმანეთის მთავრობა ამაზედ უარს იტყვის.

ეხება რა ორაზროვნად კაიზერს, შტრეზემანი აცხადებს, რომ უმჯობესია ფრანგების ძალადობის გადატანა, ვიდრე საყვედურის დამსახურება რომ მსოფლიო ომის დაწყებიდან უკანასკნელი გერმანელი იძულებულია საზღვარ გარედ იცხოვროს.

შტრეზემანი აღნიშნავს, რომ 8 საათის სამუშაო დღის გადიდებით მიღწეული იქნება წარმოების გადიდება და აცნობებს, რომ კონტროლი საგარეო ვაჭრობაზედ გაუქმებული იქნება.

„ჩვენ ვაწარმოებთ მოლაპარაკებას სესხის მისაღებად, ამბობს შტრეზემანი, და ამიტომ ეხლა უფრო მეტად, ვიდრე როდისმე, გვჭირდება შინაური მშვიდობიანობა“.

საერთო აზრით, შტრეზემანმა გამარჯვება მოიპოვა პლენუმზე: წვრილი მეურნეობა უარს ამბობს მსხვილი მრეწველობისა და აგრარიების გეგმაზედ, დიქტატურის გამოცხადების შესახებ, რადგანაც შტრეზემანი თვითონ იცვლის ფრონტს საგარეო პოლიტიკაში, ამცირებს მოხელეთა შტატებს და აუქმებს 8 საათის სამუშაო დღეს.

შტრეზემანის მდგომარეობა განმტკიცდა.

სახალხო პარტიის ცეკას პლენუმზედ გამარჯვებისა და აგრეთვე უცხოეთის სესხის შესახებ მოლაპარაკების გამო, შტრეზემანის მდგომარეობა მნიშვნელოვნად განმტკიცდა.

ბურჟუაზიული პრესა შტრეზემანის გამარჯვების შესახებ.

„ფოსიშე ცეიტუნგი“ უკმაყოფილოა იმ გარემოებით, რომ სახალხო პარტიის ცეკას პლენუმის მიერ ვერ არის საკმარისად ნათლად გამოთქმული დამოკიდებულება ნაციონალისტებთან კოალიციის შესახებ.

„ბერლინერ ტაგებლატი“, პირიქით, შტრეზემანისათვის ნდობის გამოცხადებას სთვლის იმის ნიშნად, რომ სახალხო პარტიამ საბოლოოდ უარი სთქვა ნაციონალისტებთან კოალიციაზედ. თეოდორ ვოლფი მეთაურ წერილში აღნიშნავს, რომ მემარჯვენე დიქტატურა ხელს შეუშლის ინგლისის ლიბერალებსა და მუშათა პარტიას არჩევნების დროს ილაპარაკონ გერმანეთის სასარგებლოდ; ხელს შეუშლის აგრეთვე ინგლის-ამერიკისაგან სესხის მიღებას.

სტინესის „დოიჩე ანგემეინე ცეიტუნგი“ შტრეზემანის გამარჯვებას ჰხსნის მხოლოდ მისი ორატორულის ნიჭით. გაზეთი აღნიშნავს, რომ მთავრობას გადახალისება ერთად-ერთი შესაძლებლობაა ფაშისტურ აჯანყების თავის ასაცდენად და ბავარიასთან მოსარიგებლად.

ცეიგნერი მართალია.

დრეზდენში დაბრუნებულმა ცეიგნერმა განაცხადა, რომ იგი წარსდგება სასამართლოს წინაშე. ცეიგნერი უარჰყოფს თავის დანაშაულს მექრთამეობაში და აღნიშნავს, რომ ეს სოც.-დემ. ცილის წამება პოლიტიკურის მიზნით.

მუშათა ნდობა კომუნისტებისადმი იზრდება.

მუნიციპალიტეტის არჩევნებში, ბრემენში ბურჟუაზიულმა პარტიებმა მიიღეს 21 000 ხმაზედ მეტი, ამათში ტევტონთა პარტიამ მიიღო 9.000 ხმა.

სოც.-დემ. მიიღეს 21.000 ხმა, ხოლო კომუნისტებმა—27.000 ხმა.

ამ რიგად ზომიერმა ბურჟუაზიულმა პარტიებმა დაკარგეს ხმები ტევტონთა სასარგებლოდ, ხოლო სოც.-დემ.—კომუნისტების სასარგებლოდ.

60 მენშევიკი კომპარტიაში გადავიდა.

პირნეში (საქსონია) 60 სოც.-დემ. ორგანიზაციის წევრი გადავიდა კომუნისტურ პარტიაში.

თანდათანობით ჰშორდებიან მენშევიკებს.

ფრეიბურგში სოც.-დემ. ორგანიზაციის წევრებმა შესწყვიტეს პარტიული გადასახადის შეტანა.

მუშები ანთავისუფლებენ თავის ძმებს.

ინდონაუში (ტიურინგია) მუშები შეცვივდნენ ციხეში და მიუხედავად პოლიციის შეიარაღებულ წინააღმდეგობისა, გაანთავისუფლეს 14 პოლიტიკური ტუსაღი.

რეიხსვერის უწესოების მსხვერპლნი საქსონიაში

საქსონიაში რეიხსვერის შესვლის დღიდან რეიხსვერთან ბრძოლაში დაიღუპა ოცდა-ჩვიდმეტი მუშა.

დიქტატურული რეჟიმი საქსონიაში

არალეგალური კომუნისტური პრესა აღნიშნავს საქსონიაში პატიმრებთან სასტიკ მოპყრობას და მოუწოდებს მუშებს პროტესტი განაცხადონ დიქტატურულ რეჟიმის წინააღმდეგ. პატიმრებს აღკრძალული აქვთ ურთიერთობა დამცველთა და ნათესავებთანაც კი.

კომუნისტი დეპუტატი შნელერი, მიუხედავად ლანდტაგის დადგენილებისა მისი განთავისუფლების შესახებ, აქამდის დაპატიმრებულია.

გერმანიის მენშევიკები დახმარებას სთხოვენ მეფის ლაქიებს.

„ფორვერტსი“ აქვეყნებს მე 2 ინტერნაციონალის მოწოდებას, რომელიც მოუწოდებს, ყველა სოც.-დემ. პარტიებს მატერიალური დახმარება აღმოუჩინონ გერმანეთის და საფრანგეთის ს.-დემოკრატებს.

ამ მოწოდების გამო კომუნისტური „ფოლკპოტე“ სწერს: „აქამდის გერმანეთის სოც.-დემ. პარტიას ბრალად სდებდა საბჭოთა რუსეთისაგან დახმარების მიღებას. ეხლა გერმანეთის ს.-დემ. დახმარებას სთხოვენ მისი უდიდებულესობის ბელგიის მეფისა და პუანკარესა და მუსოლინის სოციალისტებს“.

ელჩთა კონფერენციის გადაწყვეტილება

მოკავშირეთა ელჩთა კონფერენციამ დაადგინა გაუგზავნოს გერმანეთს ნოტა, რომელშიაც პროტესტს განაცხადებს კრონპრინცის დაბრუნების გამო და მოითხოვს გარანტიებს მოკავშირეების სამხედრო საკონტროლო კომისიის მოქმედების აღდგენისათვის.

გადაწყვეტილია, რომ რეპრესიული ზომები გერმანეთის წინააღმდეგ მიღებული არ იქნება.

საფრანგეთის მთავრობა დაეთანხმა საკითხის ასეთ გადაწყვეტას. ინგლისის ოფიციალური წრეები კმაყოფილებას გამოსთქვამენ კონფერენციის გადაწყვეტილების გამო.

საფრანგეთის კაპიტალის შეტევა.

ოკუპაცია ქმნილ ოლქებში უმუშევრობის განუწყვეტელი ზრდის გამო. სოც.-დემ. პრესაც კი მოითხოვს ყველა წარმოების კონფისკაციას, რომელიც კი დაითხოვს მუშებს.

ფრანგები სცდილობენ ფ-რთო მასების მღელვარება გამოიყენონ თავიანთ მიზნებისათვის, რისთვისაც გენ. დეგუტეტმა, დაპატიმრებისა და ჯარიმის შიშით, აღკრძალა მუშა-მოსამსახურეთა დათხოვნა, თუ ეს უკანასკნელი ხდება მწარმოებელთა კავშირის ცალმხრივი გადაწყვეტილებით.

გერმანეთის ბურჟუაზიული პრესა აღშფოთებულია დეგუტეტის განკარგულებით და რურის მომავალ ამბების მთელს პასუხისმგებლობას აკისრებს საფრანგეთის სარდლობას.

კომუნისტური ორგანო „ფოლკსბიტი“ აღნიშნავს, რომ დეგუტეტის განკარგულება ამტკიცებს საფრანგეთის კაპიტალის გალაშქრებას გერმანეთის კაპიტალის წინააღმდეგ, გაზეთი სწერს: „ჯერ უნდა შეიმუსროს გერმანეთის კაპიტალიზმი ბერლინში და შემდეგ საფრანგეთის კაპიტალიზმი რურში“.

უცხოეთი

ახალი წაქეზება.

პარიზი. საფრანგეთის სოციალისტური და კომუნისტური პრესა კონრადის გამართლებას სთვლის წაქეზებად ახალი ტერორისტული აქტების ჩასადენად პროლეტარიატის მეთაურთა მიმართ.

საშინელი დარღვევა სამართლიანობისა.

პარიზი. „როსტას“ თანამშრომლის შეკითხვაზედ კონრადის პროცესის გამო, ვანდერველდემ დეპეშით უპასუხა, რომ ჟორესისა, ლიუქსემბურგისა და ვოროვსკის მკვლელთა დაუსჯელობა ისეთი დარღვევაა სამართლიანობისა, რომელიც ვერ უდგება ვერავითარ კვალიფიკაციას.

განაჩენი რუსეთის რევოლიუციის წინააღმდეგ არის მიმართული.

რომი. „დჟორნალ დ'იტალია“ ხაზს უსვამს კონრადის პროცესის პოლიტიკურ მნიშვნელობას და აღნიშნავს, რომ განაჩენი რუსეთის რევოლიუციის წინააღმდეგ არის მიმართული.

ს. ს. რ. პ. წარმომადგენელი ნოტა.

რომი. ს. ს. რ. კავშირის სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა იტალეთში იორდანსკიმ იტალეთის გარეშე საქმეთა მინისტრს გადასცა ნოტა, რომელშიაც ენერგიული პროტესტია გამოცხადებული იმ შეურაცხმყოფელი სიტყვების გამო, რომელიც წარმოსთქვა სენატის თავმჯდომარემ 13 ნოემბერს ლენინის მიმართ.

ფაშისტ-სტუდენტების ექსცესები.

ვენა. ფაშისტ-სტუდენტების გაუთავებელ ექსცების გამო, ვენის უნივერსიტეტი დაიხურა.

მცირე ანტანტის კონფერენცია.

ვენა. ბელგრადიდან მიღებულ ცნობით, ამ ქალაქში განზრახულ მცირე ანტანტის კონფერენციაში პოლონეთიც მიიღებს მონაწილეობას.

რუმინეთის არმიის რეორგანიზაცია.

ვენა. რუმინეთის მთავრობა იხილავს კანონპროექტს არმიისა, გენერალურ შტაბის და სამხედრო სამინისტროს რეორგანიზაციისა და თავდაცვის საბჭოს დაარსების შესახებ.

ახალი ამბები

— **საქონლის ჭირი.** საბეითლო უწყების ცნობით, ოქტომბრის განმავლობაში საქონლის ჭირი არსებობდა ტფილისის და გორის მაზრაში: ამ ჟამად საქონლის ჭირი საქართველოს მიწა-წყალზე მოსპობილია.

— **საფეიქრო-საჩვენებელი სკოლები.** მიწადმოქ. კომისარიატთან არსებულ შინა-მრეწველობის განყოფილებამ, მცხეთაში, ქარელში, და ოზურგეთში გახსნა საფეიქრო საჩვენებელი სკოლები.

— **ცხენთა საჭიროების სამმართველოში.** ოქტომბრის თვის განმავლობაში ჩატარებულია ცხენთა გამოცდების 4 დღე. ცხენთა შეჯიბრებაში მონაწილეობა მიიღო 80 ცხენმა, გათამაშებული იყო 6.426.000.000 მანეთის ჯილდოები.

— **შრომის ბირჟა.** 20 ნოემბერს უმუშევართა აღრიცხვის გამო შრომის ბირჟაზე უმუშევარნი არ გამოცხადებულან. ახლად ჩაეწერა—9 კაცი, სამუშაოზე გაიგზავნა—31 უმუშევარი.

— **სასოფლო—მეურნეობის მავნებლების წინააღმდეგ.** სასოფლო—მეურნეობის მავნებლებთან მებრძოლმა ბიურომ ოქტომბრის თვის განმავლობაში გორის მაზრის 10 რაიონში ჩაატარა მინდვრის თაგვის მოსასპობათ ფართე კომპანია, სადაც მცოვრებთ მიეცათ ნაძლეულობა და ახსნა-განმარტება, თუ როგორ უნდა ბრძოლა ამ მავნებლებთან.

— **ქართული ენის კურსები.** დამზღვევმა კასამ ქართულ ენის კურსების საჭიროებისათვის თავის ადგილკომს გადასცა 60 საქონლის მანეთი.

— **უმუშევერთა ფონდის გასაძლიერებლად.** შრომის ბირჟის კომიტეტმა დაადგინა: უმუშევერთა ფონდის გასაძლიერებლად აღძრას შუამდგომლობა შრომის კომისარიატის წინაშე, რომ ყველა ის ჯარიმები, რომელიც დადებული იქნება შრომის კანონის კოდექსის დარღვევისათვის გადარიცხული იქნეს უმუშევართა ფონდში და თვეში ერთხელ, ამავე მიზნისათვის, დათმობილ იქნეს ყველა კინო თეატრებში ორშაბათი დღე.

— **დახმარება ძუძუმწოვარა ბავშთათვის.** დამზ. კასამ დაადგინა: დახმარება გაუწიოს ძუძუმწოვარ ბავშვებს, მის შემდეგ, როდესაც დედები წარმოადგენენ სათანადო მოწმობებს ექიმებიდგან.

— **არტელების გაუქმება.** შრომის ბირჟის კომიტეტმა დაადგინა: გააუქმოს 1-ლი მეტყავეთა არტელი, როგორც ზარალის შემომტანი.

— **მიწები რკინის გზელებს.** ა. კ. რკინის გზის სამმართველომ დაამტკიცა ხელშეკრულების პროექტი და პირობა, რომლის ძალითაც რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეებს უნდა მიეცეს მიწები საცხოვრებელ სახლების ასაგებათ.

— **საუღელტეხილო უბნის ელექტროფიკაცია.** რკინის გზის სამმართველომ დაადგინა: საუღელტეხილო უბნის ელექტროფიკაციის მიზნით გადაიხადოს 18.000 მან. ჩერვონეცით.

— **დაზღვეულ რკინის გზელების რაოდენობა.** რკინის გზის დამზღვევ კასის ცნობით სექტემბერს ა. კ. რკინის გზის მთელ ხაზზე ირიცხებოდა 30360 დაზღვეული მუშა-მოსამსახურე.

— **ჭიათურის ტეხნიკუმის შუამდგომლობა.** ჭიათურის ტეხნიკუმის გამგემ შუამდგომლობა აღძრა პროფ-განათლების მთავარ მმართველობის წინაშე რათა მან გაუგზავნოს აღნიშნულ ტეხნიკუმისათვის 5 მასწავლებელი.

— **სასწავლებლის გადატანა.** განათლების კომისარიატის დადგენილებით, საღამოს მე 2 საერთო განათლების კურსები გადატანილი იქნება 7/2 შრომის სკოლაში.

— **გადასახადისაგან განთავისუფლება.** პროფ-განათლების მთავარ მმართველობამ შუამდგომლობა აღძრა ქ. აღმასკომის წინაშე რათა კამოს სახელობის საქარხნო—საფაბრიკო სკოლა გაანთავისუფლოს კომუნალურ გადასახადისაგან.

— **ცენტრალურ პედაგოგიურ ინსტიტუტის დაარსება.** პროფ-განათლების მთავარ მართველობის დადგენილებით, ტფილისის პედაგოგიური ტეხნიკუმი გადაკეთებულია ცენტრალურ პედაგოგიურ ინსტიტუტად.

პროვინციის ცხოვრება.

— **აბხაზეთის ელექტროფიკაცია.** აბხაზეთის სახალხო კომისართა საბჭომ დაადგინა მოიწვიოს მოსკოვიდან პროფესორი ველიკანოვი და სამხედრო ქარხნის დირექტორი გუნსკი, რომლებიც გამოიმუშავებენ აბხაზეთის ელექტროფიკაციის განხორციელების საბოლოო გეგმას.

— **ლტოლვილთა რეგისტრაცია.** აჭარისტანის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი შეუდგა ყველა, აჭარისტანის ტერიტორიაზედ მყოფ, ოსმალეთის ლტოლვილთა და ყოფილ სამხედრო ტყვეთა რეგისტრაციას. რეგისტრაციის მიზანია გამოარკვიოს ლტოლვილთა რიცხვი და დააბრუნოს სამშობლოში, რომელნიც მოისურვებენ.

— **სპილენძის მადნის გამოკვლევა.** ბათუმში ჩამოვიდა სპეციალისტ-გეოლოგებისაგან შემდგარი კომისია, რომელმაც უნდა გამოიკვლიოს აჭარისტანის მთებში სპილენძის მადანი. კომისია უკვე შეუდგა მუშაობას.

— **ყრუ-მუნჯთა სკოლის პროგრამების დამტკიცება** სოც. აღზრდის მთავარ მმართველობის კოლეგიამ დაამტკიცა ყრუ მუნჯთა სკოლის დებულება და პროგრამები.

ბინის გაქურდვა. 19 ნოემბერს ნაშ. 1 საათზე პატოშვის შეს. № 5 ში გაქურდული იქმნა მ. ქ. დარო ბეჟანიშვილისა საიდგანაც წაღებულია საფა და სხვა ტანსაცმელი სამ მილიარდ მანეთისა. მიღებულ ზომებით, შეპყრობილი იქმნენ ორი ბოროტ მომქმედი ნაპარავი ნივთებით, რომელნიც აღმოჩნდნენ: გაბრიელ ბაბაიანცი, და მიხეილ აჯაშიანცი.

— **განათლების მუშაკთა სახლში.** ორშაბათს 26 ნოემბერს საღ. 5 საათზედ განათლების მუშაკთა სახლში გაიმართება ამხ. კლენიცკის საუბარი თემაზე: „მუშათა კლასის წარმოშობა და განვითარება რუსეთში“.

— **ბოროტ-მომქმედის შეპყრობა.** 18 ნოემბერს რკინის გზის გადაღმა ეჭვით შეპყრობილნი იქმნა ოთხი მოქალაქე გამასწორებელ სახლის № 1 პატიმარნი, ავჭალის იძულებითი სამუშაოდან გაქცეულნი, რომლებსაც ჩხრეკის დროს აღმოაჩნდათ სხვა და სხვა ნივთები, რომლის ღირებულება უდრის 3 მილიარდ 500 მილიონ მანეთს.

— **მკვლელობა.** სართიჭალის რაიონის მილიციის ცნობით, აქ ა. წ. 18 ნოემბერს ღამის 11 საათზე მოხდა მკვლელობა. მკვლელი შეპყრობილია.

— **ბანდიტების შეპყრობა.** 19 ნოემბერს გომბორის მილიციის უფროსის მიერ შეპყრობილი იქმნა სამი ბანდიტი გომბორის მიდამოებში.

— **განათლების მუშაკთა სახლში.** ხუთშაბათს 22 ნოემბერს საღ. 7 საათზე მარქსისტულ წრეში მეცადინეობა სომხურ ენაზე (წრე შეიკრიფება მუშათა სასახლეში ოთახი № 36). შაბათს 24 ნოემბერს საღ. 6 საათ. გალობისა და მუსიკის მასწავლებელთა წრეში პროგრამის გარჩევა. ორშაბათს 26 ნოემბერს საღ. 7 საათ. შვიდწლედისათვის მათემატიკის პროგრამების შემმუშავებელ კომისიის სხდომა. საღ. 8 საათ. მათემატიკის სემინარიაში მუაშობის მსურველ მასწავლებელთა კრება. ჩაწერა სწარმოებს წრის ხელმძღვანელ ამხ. ფლორენცისკისთან. ორშაბათს 2 დეკემბერს საღ. 7 საათ. № 1 მარქსისტული წრის მეცადინეობა ამხ. სნეგიროვის ხელმძღვანელობით.

— **ქურდობა.** 18 ნოემბერს, ღამით გაქურდული იქმნა მოქ. კაიფანჯიანის და მნაცაკანიანის ბინა, მცხოვრებნი მოდინის ქუჩა № 5-ში საიდგანაც წაღებულია სხვა და სხვა ნივთები, რომლის ღირებულება გამოურკვეველია, რადგანაც პატრონები ამ ჟამად ტფილისში არ იმყოფებიან.

— **ვალიუტის კურსი.** 21 ნოემბერი.

ჩერვონეცი	160.000	მ.
სტერლინგი ეფექ.	150,000	„
ჩეკი.	142,500	„
დოლარი ეფექ.	35,500	„
ჩეკი.	33,500	„
ოსმალური ლირა	18,000	„
საბჭოთა ფული	14,500	„

რევოლიუცია და ახალგაზრდობა

რევოლიუციონურ მოძრაობათა ისტორიაში ახალგაზრდობას მნიშვნელოვანი და მეტად საპატიო ადგილი უჭირავს. რევოლიუციონურ მსვლელობის მთლიანი ხაზი, წითელი ზოლივით რომაა ისტორიულ ვითარებაში გავლებული, უეჭველად დატეხილია ახალგაზრდათა მთელ რიგ მოძრაობანით, მოძრაობანით, რომელნიც უსათუოდ რევოლიუციონურ სულთსწრაფვითა ხასიათდება და აქტიურ სოციალისტურ სულისკვეთებითაა აღბეჭდილი.

რევოლიუცია და ახალგაზრდობა! ახალგაზრდობა და რევოლიუცია! აი ორი სიტყვა, ორი აზრი, რომელთა მთლიანობაა მხოლოდ გამართლება ამ ორ ცნების და რომელთა დაცილებაც და განყოფაც ისტორიულად მხოლოდ უაზრობაა, სინამდვილის თვალსაზრისით მხოლოდ შეგნებული დამახინჯება, ხელოვნური გაყალბება.

ეს არცაა ზოგადი თვალთახედვის მომარჯვება, განყენებული დებულება. არამედ კონკრეტი ფაქტია ისტორიულად გამართლებული; ფართე შემთხვევაში მთელ რიგ მიზეზებით გამოწვეული სოციალ ცხოვრების მთელ რიგ ელემენტებათ აღმოცენებული.

თანამედროვე რევოლიუცია არ გვჭირდება დასამტკიცებლად, არც მშრალ ციფრებს ვიხმართ საარგუმენტაციოდ. რევოლიუციონურ მოძრაობის წითელი მატიანეც თვალსაჩინო სისხლის ფერებით აღნიშნავს თავის ფურცლებზე ახალგაზრდობის დიად მნიშვნელობას ისტორიულ ვითარებაში, მის რევოლიუციონურ სულისკვეთებას, როლს, საერთაშორისო მუშათა მოძრაობაში.

გამონაკლისებიც არის, მაგრამ უეჭვოდ ეფემერულ ხასიათის. ეს მაინც ვერ დაჩრდილავს მთლიანს სურათს, რომელიც მუდმივია, ღრმა, დიადი და განუზომელი.

ახალგაზრდათა მოძრაობას ისეთივე ისტორია აქვს, როგორც საერთოდ რევოლიუციონურ მუშათა მოძრაობას, ისეთივე ღრმა წარსულით ხასიათდება, როგორც სოციალისტური მოძრაობა მთლიანად. რამდენად აქტიურ, სამოქმედო ბრძოლაში იხატებოდა ეს უკანასკნელი, ახალგაზრდობა უეჭველად იქ პირველ რიგში იყო. ამ მხრით თუ შევხედავთ, ახალგაზრდობას განსაკუთრებული იერიც კი შეჰქონდა საერთაშორისო მუშათა მოძრაობაში, მთელ მის ვითარებას, მსვლელობას აუცილებლად სოციალისტურ დაღს ასვამდა, ღრმა კვალს ავლებდა.

და აი როდესაც დღეს ჩვენ ვდღესასწაულობთ საქართველოს ახალგაზრდობის კომკავშირის 6 წლის თავს და როდესაც ამ მხრით რუსეთის მშრომელი ხალხიც უკვე შედის რუსეთის ახალგაზრდათა კომკავშირის რევოლიუციონურ მოღვაწეობის მეექვსე წელში, როდესაც უკვე ფაქტათ, თვალსაჩინო სადღეისო ფაქტად არის ქცეული ახალგაზრდობის ის რევოლიუციური როლი, თანამედროვე უდიდეს სოციალისტურ მოძრაობაში რომ ასრულებს იგი და ისიც, რომ ოქტომბრის რევოლიუციის მეშვიდე წელში გადასვლაც უმტკიცებს რევოლიუციის ყველა მტრებს, რომ სოციალისტურ რევოლიუციის სიძლიერე ურყეველია და თვალსაჩინოც, ჩვენ გვინდა აი სწორედ მოვლენათა ანალოგიაში ფაქტად ვაქციოთ ისიც, (თუმც ისტორიაში უკვე ფაქტია), **რომ ახალგაზრდობის განუზომელ მნიშვნელობას რევოლიუციისთვის ვერ დავტეხთ მხოლოდ თანამედროვე რევოლიუციონურ სულისკვეთებით აღბეჭდილ პერიოდით, რომ იგი მხოლოდ ერთი ეპიზოდთაგანია მთლიან პროცესსის და მსვლელობის, რომლის არსებითი შინაარსი უფრო ძველია და რომლის სიღრმეს და სიდიადეს მხოლოდ რე-**

ვოლიუციის და მუშათა მოძრაობის საისტორიო წითელი მატიანე თუ ამოსწურავს სავსებით.

ამხ. გ. ზინოვიევი ახალგაზრდათა ერთ-ერთ ყრილობაზედ აცხადებდა:

„ახალგაზრდათა შორის მუშაობას ჩვენში არავინ უყურებს როგორც გასართობს, როგორც უბრალო სახუმაროს, როგორც შესაქცევ რაიმეს. ეს უკვე სისულელეა. არაფერია ზევიდან ქვევით საყურებელი. არაფერია საფიქრებელი, თითქოს მხოლოდ ძენოვანნი არიან ნამდვილი სოციალისტები, ახალგაზრდობა კი ჯერ ნორჩია, ყრმაა, თითქოს არ შეიძლებოდეს მათთან სერიოზული საქმის დაჭერა და სხვა ასეთები. პირიქით, ახალგაზრდათა მოძრაობა მეტის-მეტად სერიოზული საქმეა. ჩვენ ყოველთვის ვიცოდით, რომ მუშათა ახალგაზრდობა—ეს „დიდი მპყრობელობაა", ძალიან ბევრია მათი სიმპატია, ანტიპატიაზე დამოკიდებული. ვის მხარეზედაც ახალგაზრდობის თანაგრძნობაა, მისია მომავალიც".

თანამედროვე რევოლიუციის კვინტესენცია ეს დებულება, იმავე დროს სწორი გამართლებაცაა თანამედროვე სოციალისტური მოძრაობის. მაგრამ ჩვენთვის საინტერესოა იგი ფაქტი არა როგორც რევოლიუციის მესვეურთა საღი თვალსაზრისი, სამართლიანი გაგება სოციალ-რევოლიუციურ პროცესის, არამედ საინტერესოა უფრო როგორც უდიდესი მონაპოვარი ხანგრძლივი ბრძოლისა, როგორც უდიდესი ამოცანა გადასაჭრელი მებრძოლთა მრავალი თაობისთვის წარსულში—თუ ახლობელ ხანში.

შეგნება უფლებისა და მოვალეობისა საკუთარ საქმის კეთებაში, უფლება საზოგადოებრივ ცხოვრებაში აქტიურად ჩასაბმელად, მოვალეობა, საზოგადოებრივ ცხოვრების ახალის შენობაში, აი რა მოტივები ახელმძღვანელებდა ყოველთვის ახალგაზრდათა მოძრაობას; შეიძლება ვისმესთვის დღეს ამ მომენტში ეს უკვე მეორე ხარისხოვანი საკითხებიც იყოს, მაგრამ ცხადი კი არის, რომ რაც დღეს ფაქტია ის მრავალი თაობისთვის მხოლოდ სანატრელი იდეალი იყო; ახალგაზრდათა მოძრაობის განთიადიც ხომ მხოლოდ ამ აზრისათვის ბრძოლით დაიწყო და ამ საკეთილშობილო და საკაცობრიო აზრებმაც შეიწირა უმთავრესად მთელი რევოლიუციონური ენერგიაც და ტემპერამენტიც, მისი დიდი ბრძოლები დასჭირდა ახალგაზრდობას, სანამ სავსებით გაარღვევდა იმ ოპორტინისტულ რკალს, რომელიც მას გარს შემოარტყა ძველმა ოფიციალ სოციალ-დემოკრატიულმა პარტიებმა ყველა ქვეყნებში, რომელიც არ აძლევდა ფართე გასაქანს თავისუფალ განვითარებისა და რევოლიუციურ შემოქმედებისათვის და რომელიც ყოველგვარ ცდას საკუთარ ფეხზე თვითმოქმედების ნიადაგზე დადგომისას ყოველ მხრით ებრძოდა და ახშობდა კიდეც ზოგიერთ შემთხვევაში თავის მოღალატური პოლიტიკით.

უფლება და საკუთარი საქმისათვის მოვალეობაც, აი ცხოველმყოფელი მიზანი, რომლისთვისაც ბრძოლას თავგანწირვამდე მიჰყავდა ახალგაზრდობა და რომლისთვისაც შეუფერებელმა ბრძოლამ მართლაც გამარჯვებამდე და უეჭველად საბოლოვო გამარჯვებამდე მიიყვანა მშრომელი რევოლიუციონური ახალგაზრდობა. ხანგრძლივ ბრძოლებს უქმად არ ჩაუვლია. თანამედროვე რევოლიუციის მსვლელობამ სოციალისტურ საქმიანობაში აუცილებლად საპატიო ადგილი მიაკუთვნა ახალგაზრდობას, რევოლიუციის ერთ ავტორიტეტთაგანის ზემომოყვანილი სიტყვები აშკარად მოწმობს ამ საქმის დიად დაგვირგვინებას და უცილობელ გამართლებასაც **ახალგაზრდობა სრული შეგნებით დღეს** შეიძლება ითქვას, **საკუთარ ბედს საკუთარი ხელებით სჭედს,** ამ აზრის სრული მნიშვნელობით და ღრმა გაგებით.

აქ არის თანამედროვე რევოლიუციის გამართლებაც.

ამხანაგური სალამი კომუნისტურ ახალგაზრდობას *).

ზ. ქ.

*) ეს წერილი უადგილობისა გამო ვერ გავიდა გუშინწინდელ ნომერში.

რედ.

***

მენშევიკების მიერ დახვრეტილი კომუნისტამხ. ბენია ბერიძის ხსოვნას

——

ნიშნად ხსოვნისა, სიყვარულისა
სალამს მოგიძღვნი გულით მწუხარე
შენი დაკარგვით შენ ძმა-მეგობარს
თვალთ ჩამომტირის ცრემლი მდუღარე

——

შენ არ დაგინდვეს ვით „მოღალატე",
ჯვარზე გაგაკრეს, ისე გაწამეს
ვერ მოესწარი შენ მზიან დღეებს
და ჩაგახუტეს შავ-ბნელ სამარეს.

——

სამი წლის წინად რასაც მისდევდი,
დღეს ის განმტკიცდა და იჭედება
გმირობა შენი თავგანწირული
ძომავლისაგან აღიბეჭდება.

——

შენთან ბრძოლაში სხვანიც დახოცეს,
„ვაშა იმ გმირებს, ვაშა თქვენს ზრახვებს",
გამარჯვებული მუშათა კლასი,
აი ამ სიტყვებს თქვენ ჩამოგძახებს.

ო. ნოღელი.

კორესპონდენციები

წერილი ოდიშიდან.

ვინ არ იცნობს ოდიშს. ვინ არ იცის ოდიშის მდებარეობა, და რასაკვირველია, ისიც ყველას ეცოდინება, თუ როგორი წინსვლა დაეტყო ხსენებულ კუთხეს ეკონომიურად და კულტურულად... მაგრამ საერთაშორისო ომის ქარტეხილმა ვის და რომელ მხარეს ან ქვეყანას არ დაასვა თავისი დაღი ეკონომიურმა კატასტროფამ სად არ იმოქმედა თავისებურის ტემპით.

მაგრამ მე მგონია, არც ერთ კუთხეს საქართველოსას (თუ ის ბრძოლის ველად არ გადაქცეულა) არ დამჩნევია ეს დაღი, როგორც ოდიშს. ოდიში, ეს კოპწია ქვეყანა, რომელიც ერთიან ბალს წარმოადგენს საქართველოში, დღეს მისი მკვიდრნი ძლიერ შევიწროვებას გრძნობენ ეკონომიურად მართალია, კულტურულად ძლიერი წინსვლის პროცესშია დღეს ეს მხარე და თანამედროვე ხელისუფლებამ თავისებური ელფერი დასდო მხარეს, რომლის მკვიდრნი დიდის ენტუზიაზმით ეგებებიან ყოველგვარ გადადგმულ ნაბიჯებს, მაგრამ ეს უკვე აშკარაა, რომ ეკონომიური სიქესატე თითქმის ჩამყლაპველ გველეშაპივით ამოეტუზა მშრომელთა დიად მისწრაფებებს და ხშირია, რასაკვირველია—ფაქტები, რომ სამაგალითო გახსაზღვრები და სურვილები ახლად გამოფხიზლებული გლეხებისა ისევ ზრახვებად და სურვილებად რჩებიან.

რაშია საქმე? იკითხავს გულშემატკივარი მკითხველი. საქმე იმაშია, რომ ხსენებული მხარის შემოსავლიანობა განისაზღვრება სულ რამოდენიმე დარგის მეურნეობით. მაგალ. უპირველესი შემოსავალი მეგრელი გლეხისა **სიმინდია,** მეტად მნიშვნელოვანი იყო ამავე დროს **დაფნა,** რომლის ხეებით მოფენილია ნახევარზე მეტი ოდიშისა. **თხილი,** რომელიც მთელ სამეგრელოში გავრცელებულ და თითქმის აქა-იქ რაციონალური მეურნეობაც სწარმოებს მისი. აბრეშუმის მოყვანა, ეს ხომ მთელ კუთხეში განთქმულია და მართლაც მიმდინარე წლის შემოსავალი განსაცვიფრებელიც შეიქმნა, რომელსაც ადგილობრივმა მმართველი წრეებმა, მართლაც სათანადო ანგარაში გაუწიეს, პარკის, მანუფაქტურაზე გაცვლით და მთელი კუთხეც დიდი კმაყოფილი დარჩა მიღებულის ფასებით და მომავლითაც რასაკვირველია ხსენებული წრე თუ „კავშირი" არ დაიშურებს თავის ძალღონეს, და საზამთროდაც კიდევ რაიმეს არგუნებს მშრომელ მასას.

აი მოკლედ ოდიშის საარსებო მოსავალნი; მაგრამ განვიხილოთ თვითეულად: სიმინდის მოსავალი გასული წლისა თითქმის საზღაპრო იყო ოდიშში, სულ უბრალო რომ მუშას ჰქონდა 100 ფ. სიმინდი გასაყიდი და 400—500-იანი ხომ ხშირნი იყვნენ, მაგრამ წარმოიდგინეთ „უბედურს ქვა აღმართზე მოეწევა" სიმინდი სრულებით ვერ გაიყიდა და თუ ვინმემ გაჰყიდა, ერთი არშ. ნარმაში, 8—9 ფუთი უნდა მიეცა და ეს ხომ ბედის დაცინვაა?

ვიკითხოთ ეხლა დაფნა: დღიდან თებერვლის რევოლიუციისა დაფნას სრული სიკვდილი ეწვია, მისი ხსენებაც მისწყდა, უწინ თუ ფუთი 5—6 მან. ფასობდა და მთელი კუთხის საუკეთესო ადგილები მისი ფოთლით მოიფინა დღეს ის დარჩა სრულებით უყურადღებოდ, მისი ხეები იზრდება და ეწოები ტყეებად გადაიქცა: ზოგიერთმა კი მისი ამოყრასაც მიჰყვეს ხელი, რაც არა სასურველ მოვლენად უნდა ჩაითვალოს შესახებ თხილისა რა უნდა ვსთქვა როცა მისი შემოსავალი კვლავინდებურად სწარმოებს და გვარიანი ფასებით აკმაყოფილებს ადგილობრივი „ეპო" მწარმოებელთ. (თუმცა უწინ 1 ფუთ თხილში იშოვებოდა 10—12 მდე არშინი ნარმა და დღეს მხოლოდ 2 არშ. ვსჯერდებით მაინც (უეჭველია აფერხებს მეურნეობას).

გადავხედოთ სოფელს და განვიხილოთ გლეხის ოჯახი. რა უნდა გლეხმა გაყიდოს და შეიძინონ რაიმე?.. არაფერი თუ არა რაიმე შინაური საქონელი, მაგრამ რომ გლეხმა თავის ერთად-ერთი მარჩენალი ძროხა ან ხარი გაყიდოს და 15—20 არშ. ნარმა შეიძინოს ეს ვერ აკმაყოფილებს და ამავე დროს უძროხოდ ან უხაროდ დარჩენილს რა უნდა მოელოდეს?.. სად შემიძლიან ყველა იმ წვრილმანთა ჩამოწერა დეტალურად აქ თუ როგორი რისხვად ევლინება ოდიშს ეკონომიური დაცემა. თუმცა ჩვენ ღრმად გვრწამს,—მთავრობა ამის საწინააღმდეგოდ ყოველგვარ ღონისძიებას ხმარობს, გვწამს და ვიცით მიზეზებიც ასეთი მოვლენის წარმოშობისა, მაგრამ მშრომელი გლეხობის უმრავლესობაში ეს საკითხი ასე ნათლად არა გაშუქებული, თუმცა იმათაც ოდნავ არ გასტეხიათ იმედი. დასასრულ მინდა აღვნიშნო, რომ ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწაული ყველა თემებში და ახალი საბჭოთა არჩევნები ოდიშის ფარგლებში ყველგან სასურველად და ბრწყინვალედ ჩატარდა. აშკარაა მშრომელი მასსა ორგანიულად შეუსისხლხორცდა კომუნიზმის იდეებს.

სოსო ცაიშელი.

დამსახურებული პედაგოგი

ქუთაისის მეორე ტეხნიკუმის (ყოფილი ქართული გიმნაზია) მეთაურობით, ამ წლის ნოემბერში —ქუთაისშივე იუბილეს უმართავენ დამსახურებულ პედაგოგს—სამსონ გიორგის ძე ყიფიანს მის სამასწავლებლო ასპარეზზე 43 წლის მოღვაწეობის აღსანიშნავად.

43 წელი პედაგოგიურ ასპარეზზედ მუშაობა საქართველოში და ისიც განსაკუთრებით ქართულ, ერძო სასწავლებელში მეფურ, ჩინოვნიკურ რუსეთის დროს—ეს არაა ადვილი საქმე. პირიქით,—ადამიანი მთელის თავგანწირვით უნდა ყოფილიყო გატაცებული იმ დიადი მიზნით—რასაც მშობლიური ერის განათლება—გათვითცნობიერება ეწოდება, რომ აეტანა ის დიდი გაჭირვება, შევიწროება ყოველ მხრივ, რომელსაც ქმნიდა მონარქიული მთავრობა ყოველ ეროვნულ დაწესებულებების და განსაკუთრებით ქართულ სასწავლებლების მუშაკებისათვის... ვინ არ იცის, რა საშინელ ინკვიზიციას არ აყენებდა ჩინოვნიკ-პოპეჩიტელები ქართულ გიმნაზიის პედაგოგიურ საბჭოს პერსონალურ შემადგენლობას და მთელ სასწავლებელს, მაგრამ სასწავლებლის ღირსეულ მეთაურთა მიერ, ყოველი მომართული იერიში-მოწინააღმდეგის დამარცხებით და ზნეობრივი გაკოტრებით თავდებოდა. ქართული გიმნაზია იყო ის საფუძველი, რომელზედაც უნდა აგებულიყო თავისუფალ, ფრთაგაშლილ საქართველოს ეროვნულ კულტურის მტკიცე შენობა, ეს საუცხოვოთ ქონდათ შეგნებული ჩვენი საზოგადოების საღათ მოაზროვნე ნაწილს და სწორეთ აქეთკენ ესწრაფოდა თითეული მათგანი საშუმაოთ ერთის მხრივ, და მეორე მხრივ—რუსულ მთავრობისთვისაც ცხადი შეიქნა ის საფრთხე, რომელსაც ხსენებული გიმნაზია ქმნიდა შავ რუსეთისათვის და არაფერს არ იშურებდა, ეს ერთად ერთი თავშესაფარი ქართველ ახალგაზრდობისა, რომელიც გადაგვარებისგან იფარავდა მას—დაენგრიათ...

მეტად დიდი როლი ითამაშა ხსენებულ გიმნაზიებმა (როგორც ქუთაისის ისე ტფილისისამ) ჩვენ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, როგორც მოსალოდნელი იყო და რაწამს შეიქმნა თავისი თავის პატრონი, აქედან ეროვნულად გათვითცნობიერებული ახალგაზრდობა და მასწავლებლობა მხნეთ შეუდგა, გაკეთებული და გასაკლდევებული დაცვასა და განმტკიცებას ამ დიდ ბონაპოვრისას...

უსათუოდ აღსანიშნავია, რომ ქართულ გიმნაზიებში არსებობდა უსაზღვრო მეგობრული დამოკიდებულება მასწავლებლებსა და მოწაფეებს შორის და აქ ადგილი არ ქონდა ისეთ ჩინოვნიკურ, ანტიპედაგოგიურ მოპყრობას, როგორც ეს ჩვეულებრივ ყველა სასწავლებლებში იყო ხოლმე განმტკიცებული, იშვიათია ისეთი პიროვნება, ამ სასწავლებლიდან გამოსული, რომ სიყვარულით არ იხსენებოდეს ძვირფას სახელებს იოსებ ოცხელისა, ალ. ნიჟარაძის, გიორგი [illegible] და სხვ. მოღვაწეს ბ. სილოვან ხუნდაძის პიროვნებას. ჩამოთვლილ ძვირფას სახელებთა შორის, მნიშვნელოვანი ფიგურაა აგრეთვე ბ. სამსონ ყიფიანი, რომელიც ამ სასწავლებლის დაარსებიდანვე (1880 წ.) დღემდე, მიუხედავათ მძიმე პირობებისა, საერთო მოღლილობისა და წელთა დაზიდულობისა, კიდევ მხნეთ და ენერგიულათ განაგრძნობს მუშაობას. იგი მთელი 43 წლის განმავლობაში დაუღალავათ ილწვის და დიდი დანაშაულობა იქნებოდა განსაკუთრებული ყურადღება რომ არ მიექცია ჩვენ საზოგადოებას, ისეთ ჭეშმარიტ პედაგოგ-აღმზრდელისთვის—როგორც სამსონ ყიფიანია. მე პირადათ ვიცი, რომ ბ. სამსონი ოფიციალურათ გაკვეთილის მიცემით განსაზღვრულ საათებში არ კმაყოფილდება და ის სხვებთან ერთად სრულებით უსასყიდლოთ, გატაცებით მუშაობს მოწაფეთა მიერ კერძოთ შექმნილ წრეებში. აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ მისი მოღვაწეობა შკოლის ფარგლებს ცილდება, და უნდა ვიფიქროთ, რომ იუბილეც ალბათ არ იქნება მხოლოდ გიმნაზიის ფარგლებში მომწყვდეული. მას ბევრი საყმაწვილო მოთხრობები და წიგნაკები აქვს გამოცემული; მშვენიერი, ყმაწვილისთვის გასაგები ენით ნაამბობი შექსპირის რამოდენიმე ტრაგედია და სხვ..!

მისი უანგარო მოღვაწეობა, მისი წმიდა მამაშვილური დამოკიდებულება მოწაფეებთან, მთელი 43 წელი ნარ-ეკლიან გზით სიარული დასახულ დიად მიზნისკენ, კეთილშობილ მოხუცის და საყვარელ მასწავლებლის დაფასებულ უნდა იქნეს და იქნება კიდეც!.. დარწმუნებული ვარ, ქუთ. ქართულ გიმნაზიის ისტორიაში, რომელსაც როგორც ვიცი ბ. ევროპიელი ამზადებს სამსონ ყიფიანიც მნიშვნელოვან ადგილს დაიჭერს.

სალამი ჩემს ძვირფას მასწავლებელს!...

ვაშა იმ ჯგუფს ახალგაზრდებისას—ვინც ამ დღესასწაულის გამართვის ინიციატივა აიღო! ალბათ ქუთ. განათლების მუშაკთა სახლიც შესაფერ მონაწილეობას მიიღებს—მისი უხუცესი წევრის დღესასწაულში...

უსურვებ ბედნიერ სიცოცხლეს საყვარელ მოხუცს!.. პირადათ ჩემთვის—მუდამ ტკბილათ მოსაგონარი იქნება ბ. სამსონ ყიფიანი იმ მასწავლებელთა შორის—რომელთა მხურვალე მოწოდებებს ერისა და ჩაგრულ ხალხის გასანთავისუფლებლათ მომართულს—ვისმენდი ქართულ გიმნაზიის განიერ კედლებში.

გრ. შავგულიძე.

საბჭოთა კავშირში

ამხ. რიკოვის მოხსენება სოც საბ. რესპუბლიკების კავშირის სამეურნეო მდგომარეობის შესახებ.

კვირას, 19 ნოემბერს რუსეთის კომპარტიის მოსკოვის კომიტეტმა მოიწვია მოსკოვის და მოსკოვის გუბერნიის ფაბკომის კომუნისტ-დირექტორების თათბირი, თათბირზე სამეურნეო მდგომარეობის შესახებ მოხსენება წაიკითხა ამხ. რიკოვმა.

მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ მრეწველობის დღევანდელი კრიზისი გაცილებით უფრო ღრმაა, ვიდრე სხვა, რომელიც რუსეთმა განიცადა ოქტომბრის შემდეგ, ვინაიდან ეხლა სწორედ ის დროა, როდესაც ჩვენ ვაწარმოებთ მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის შეკავშირებას.

ეხლანდელ მდგომარეობის მიზეზია ის, რომ ჩვენ არ შეგვიძლია საქონლის გასაღება, ჩვენ დღემდის არ ვიცნობთ ჩვენს ბაზარს. ჩვენი მრეწველობის მიერ შექმნილი საქონელი საწყობებში ინახება. ეს მდგომარეობა ჩვენ არ გვაძლევს საშუალებას ვანვახორციელოთ საბჭოთა ხელისუფლების მთავარი ამოცანა. კლასების ურთიერთობის მოგვარება.

კავშირის სასოფლო მეურნეობას შეუძლია იარსებოს რამოდენიმე წლის განმავლობაში მხოლოდ იმით, რომ ის მიაწვდის თავის ნაწარმოებს ევროპას.

საჭიროა მჭიდრო კავშირის დამყარება ევროპასთან. ევროპაში საქონლის გაზიდვის საკითხი—სასიცოცხლო საკითხია ჩვენ ეკონომიკისათვის. ამიტომაა, რომ ჩვენი გლეხობა დაინტერესებულია პოლონეთის პოლიტიკით. ერთ წლის წინეთ მიცემული იყო წინადადება საზღვარ-გარეთ 250 მილიონ ფუთ პურის გაზიდვის შესახებ, ამაში 80 მილიონ სასურსათო გადასახადიდან. მაგრამ ეს წინადადება ჯერ არ არის შესრულებული, სასურსათო გადასახადით პური შეკრებილია იმ რაოდენობაზე ნაკლები, რომელსაც ჩვენ მოველოდით, ვინაიდან გლეხობა უმეტეს შემთხვევაში გადასახადს იხდიდა ფულით. პურის გაზიდვის მზადებაც სათანადოთ არ ხდებოდა. პური მეტი იყო, ვიდრე მოთხოვნილება მასზე. ეს სცემდა პურის ფასს.

მხოლოდ ამ ჟამათ პურის ფასი გაიზარდა და მდგომარეობა გაუმჯობესდა. საერთოდ, ომის შემდეგ სასოფლო მეურნეობა ყველგან ეცემა. ამას ერთვის ჩვენი მრეწველობის მდგომარეობაც. ჩვენი მრეწველობის ნაწარმოები 300 პროც. უფრო ძვირია ომამდე არსებულ ფასებთან შედარებით.

ჩვენი ძირითადი ამოცანაა სოფლის ბაზრის მოპოვება. დაუშვებელია, რომ ქალაქი, რომელშიც ცხოვრობს 20 მილიონი ხალხი ასაღებდეს 700 მილიონის საქონელს, ხოლო სოფელი, რომელშიც ცხოვრობს 100 მილიონი ასაღებდეს 300 მილიონს.

ჩვენი ამოცანაა გავაიაფოთ გლეხის ტანსაცმელი, უფრო იაფი უნდა იყოს ქარხანაში გაკეთებული გლეხის ტანისამოსი, ვიდრე იგივე ტანისამოსი შეკერილი გლეხის ქალის მიერ. დღემდის ეს ჩვენ ვერ მოვაგვარეთ. საქონლის საერთო გაძვირებაში 32 პროც., 163 პროც. გამოწვეულია ჩვენგან დამოუკიდებელ მიზეზებით, დანარჩენში გაძვირების მიზეზი უნდა ვეძიოთ ჩვენი მეურნეობის ხელმძღვანელების პოლიტიკაში.

ამხ. რიკოვმა მოიყვანა რამოდენიმე მაგალითი, როდესაც ჩვენი მეურნეობის თვალსაჩინო მოღვაწენი მოითხოვდენ ისეთ დიდ ფასის დაწესებას საქონელზე, რომელიც სრულიად არ შეეფერებოდა არსებულ სამეურნეო პირობებს. ასეთ შეხედულების განვითარებას ხელს უწყობდა ის, რომ ჩვენში არ იყო კონკურენცია. ეს ნაკლი უნდა აღმოიფხვრას. ამისათვის საჭიროა სინდიკატების შემცირება და ტრესტებს შორის კონკურენციის გაჩენა. ტრესტებმა უნდა იბრძოლონ ბაზრის მოპოვებისათვის. ამხ. რიკოვი შეეხო აგრეთვე ზედმეტ ხარჯებსაც. მუშა-მოსამსახურეთა რიცხვი ყოველ სინდიკატში ან ტრესტში ძალზე დიდია, ცუდათ მოწყობილია ვაჭრობაც. ჩვენმა ვაჭრებმა ხელში აიღეს ყველა ტრესტი, კოოპერატივი, მაგრამ მათ სრულებით დაავიწყდა სოფელი. ისინი ელოდენ, რომ გლეხი თვითონ მივა მათთან. გლეხმა კი გაყიდა ბაზარზე თავისი საქონელი და ისევ სოფელში დაბრუნდა.

ამხ. რიკოვის დასკვნა ასეთია: ჩვენ უნდა გავაიაფოთ საქონელი, ფულების შეგროვება და ამის გამო საქონლის ფასის გადიდება უნდა უარყოფილი იქნეს. მხოლოდ სოფლის ბაზრის მოპოვებით ჩვენ შევსძლებთ არსებულ მდგომარეობის გაუმჯობესებას და ვაჭრობის მოგვარებას.

ბიბლიოგრაფია

ოქტომბრის რევოლიუცია და საქართველო. წერილების კრებული. ტფილისი, 1923 წ.

ზემოთაღნიშნულ სათაურით ჩვენს წინაშე ძევს კოხტა და ლამაზი, სუფთა და მშვენიერი, სერიოზულ და მნიშვნელოვან წერილებით აღსავსე კრებული, რომელიც მართლაც ერთი საუკეთესო გამოცემათაგანია საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სააგიტაციო საპროპაგანდო განყოფილების.

დავიწყოთ ყდიდან. მხატვრულად და მასთანვე უბრალოდ შესრულებული, შავი გამოკვეთილი ასოებით, რომელიც მზის სხივებითაა გაშუქებული ღია რუხ ფერ ქიღალდზე, მკვეთრად მეტყველებს და დიადათ ფეროვნობს.

230 გვერდის სივრცეზე მკითხველის წინაშე სხარტად და ნათლად იშლება რევოლიუციონური აღგზნებით აღსავსე სურათები, რომელთა აღმწერნი ოქტომბრის დიდ რევოლიუციის ბელადები ამხ. ამხ. ლენინი, ტროცკი, ზინოვიევი, რადეკი, ბუხარინი და მათთან ერთად ცხაკაია, მახარაძე და სხვანი თავის გულის სიღრმიდან მოგვითხრობენ და გვასწავლიან იმ შესანიშნავ მომენტების მსვლელობას, რაც საერთაშორისო რევოლიუციონურ მოძრაობათა ისტორიაში არამც თუ ოქროს ასოებით, არამედ წითელ ასოებით, პროლეტარიატის სისხლიდან ნაწერ ასოებით არის აღბეჭდილი;

კრებული, რომელსაც მიზნად აქვს დასახული „მისცეს ქართველ მკითხველ მუშას და გლეხს გარკვეული წარმოდგენა ოქტომბრის რევოლიუციაზე, მის დადებით მხარეებზე მშრომელი კლასებისათვის“, უეჭველად არის მიზანშეწონილი და მასთანვე „რაც არ უნდა იყოს ეს პირველი და სერიოზული კრებული იქნება ოქტომბრის რევოლიუციის შესახებ, სადაც მოთავსებულია საუკეთესო წერილები“. (იხ. „წინასიტყვაობის მაგიერ“).

„ოქტომბრის რევოლიუცია და საქართველო“—დიდი თემაა, თემა მართლაც მნიშვნელოვანი, სერიოზული, რომელიც გარკვევა—გაშუქება არც ისე უბრალო და ადვილი საქმეა, მიუხედავად იმისა, რომ ამ სათაურის შინაარსი საზღვარს უდებს მხოლოდ შვიდი წლის ფარგლებს. მართალია შვიდი წელი მცირე დროა, მაგრამ არც ისე მცირეა და მოკლე ის გზა, გზა რევოლიუციონური პროლეტარიატისა, მშრომელი ხალხის გზა, რომელიც იკვლევა ცეცხლითა და მახვილით და რომელიც ილებება მშრომელთა სისხლით. ყოველივე ამის გარკვევა—გაკვლევას უეჭველად მუყაითი, გულმოდგინე, სერიოზული და ჩაფიქრებული მუშაობა სჭირდება. მაგრამ აქ დაბრკოლება არ არსებობს. კომუნისტური სიმტკიცე გამრღვევია ყოველივე დაბრკოლებისა, თუ კი ასეთი არსებობს და თუ არ არსებობს, ცხადია ეს სიმტკიცე სრულიად გადიშლება, გაიფურჩქნება.

ამის მაჩვენებელია კრებული „ოქტომბრის რევოლიუცია და საქართველო“ კომპარტიის ცეკას სააგიტაციო საპროპაგანდო განყოფილებას ყოველი მხრით შემოულია თემისათვის და შეიძლება ითქვას, თითქმის უნაკლოთ წამდგარა თავის მკითხველის—მუშის და გლეხის წინაშე. კრებული, გეგმის მიხედვით, რომელიც დასახული ყოფილა მხოლოდ ენკენისთვეში, განზრახული ყოფილა ოთხ განყოფილებისაგან და სწორედ ამ ოთხ განყოფილებათა სივრცეზე რევოლიუციის მსვლელობის მიხედვით იშლება მკითხველის წინაშე ის გზა, რომელიც მიდიოდა ოქტომბრისაკენ, შემდეგ თვით ოქტომბრის რევოლიუცია თავისი დიადი ფარგლებით. აღნიშნულ ორ განყოფილებით, სახელდობრ: 1) ოქტომბრისაკენ და 2) ოქტომბრის რევოლიუცია და მისი ადგილი ისტორიაში, ჩვენ წინაშე დგანან ამხ. ლენინი და ტროცკი უმთავრესად თავის მკაცრი რევოლიუციონური აღმაფრენით თავის ნიჭითა და კაჟისებურ გამომეტყველებით და მათთან ამხ. ზინოვიევი, რადეკი, კლარა ცეტკინა, ბუხარინი—აგრეთვე ცნობილი ბელადები საერთაშორისო რევოლუციისა. რევოლიუციონური ფოლადისებური სიტყვა სჩქეფს კრებულში მათ წერილების სახით, რევოლიუციის მსვლელობა ცოცხალია. ყველასათვის მათ კალამის ქვეშ, რევოლიუციონური სიმტკიცე მეტყველებს სურათებით გადმოცემულ მათ სახეთა გამომეტყველებაზე. (კრებულში მოთავსებულია კარგად შესრულებული სურათები რუსეთის რევოლიუციისა).

შემდეგი ორი თავი ანუ განყოფილება: 3) ოქტომბრის რევოლიუცია და მენშევიკური საქართველო და 4) ოქტომბერი საქართველოში, გვიშლის უკანასნელ 6 წლის მდგომარეობას საქართველოში: 1921 წლამდის მენშევიკების „რევოლიუციონერობას და სოციალისტობას“, რაც ამხ. მიხა ცხაკაიას და ფ. მახარაძის წერილებითაა გამოაშკარავებული, და 1921 წლის შემდეგ, ე. ი. უკანასკნელი 3 წელიწადი საბჭოთა აღმშენებლობისა საქართველოში. წერილები ამხ. კ. ორაგველიძის, დ. კანდელაკის, ვ. სტურუასი, თ. ჟღენტის და რ. კალაძის. ეს არის დაწვრილებითი განმარტება და ახსნა იმ მუშაობისა, რომელსაც ასე გულმოდგინეთ მიეცნენ საქართველოში კომუნისტები. აღსანიშნავია უმთავრესად ამხ. დ. კანდელაკის წერილი—მიმოხილვა „განათლების საქმის მდგომარეობის შესახებ საქართველოში“, სადაც ცხრა თავში დაწვრილებით აღნუსხული 1) განათლების საქმე საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე, 2) სოციალური აღზრდა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დროს, 3) პროფესიონალურ-ტეხნიკური და სასოფლო-სამეურნეო განათლება, 4) სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 5) მუზეუმების—არქივების და ბიბლიოთეკა-სამკითხველოების, 6) ხელოვნება, თეატრი, მუსიკა და ლიტერატურა, 7) სახელმწიფო გამომცემლობა და საბავშო ლიტერატურა, 8) სტიპენდიები და პენსიები, 9) განათლების საქმის გაუმჯობესება და მასწავლებლების მატერიალურად უზრუნველყოფა.

ამ რიგად წიგნი სავსებით ამართლებს თავის დანიშნულებას, ამართლებს სათაურს, ამართლებს პროლეტარულ საქართველოს, რომელიც უკვე მჭიდროთაა დაკავშირებული ოქტომბრის რევოლუციასთან.

დასახული მიზანი მიღწეულად უნდა ჩაითვალოს და ქარხნის და მიწის ქართველ მუშათათვის კრებული „ოქტომბრის რევოლუცია და საქართველო“ უეჭველად საუკეთესო ადგილს დაიჭერს. მასთანვე „ეს წიგნი—ვიტყვით გამომცემელთა წინასიტყვაობის მიხედვით—გამოსადეგი იქნება ჩვენი საბჭოთა პარტიული სკოლებისათვის, აქტიურად მომუშავე ამხანაგებისათვის, როგორც სახელმძღვანელოს მაგვარი წიგნი“.

ქართული წითელი წიგნიც უეჭველად გამართლებულია აღნიშნულ კრებულით; მხოლოდ მისი ტირაჟი—2000 ცალ. ალბად მომავალში ესეც გამოსწორდება.

სოსო ახლანიშვილი.

ხელოვნება

პროფესორ მარიც მედნიკის კონცერტი.

სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდს დარბაზში შესდგა ჩვეულებრივი ყოველ წლიური violin adend კონსერვატორიის პროფესორ მედნიკისა, ამავე კონსერვატორიის სიმღერის კლასის უფროს მასწავლებლის, რეშიმოვის ქალის მონაწილეობით.

მედნიკმა და რეშიმოვის ქალმა დიდი ხანია სახელი გაითქვეს ტფილისის მუსიკალურ საზოგადოებაში, როგორც საკამერო მუსიკის სერიოზულმა აღმასრულებლებმა.

მედნიკის აღსრულების კარდინალური ნომერი იყო ჩაიკოვსკის კონცერტი, (საერთოდ კონცერტის მთელი პროგრამა შედგენილი იყო რუსეთის დიდი ლირიკოსის ჩაიკოვსკის საპატივცემოდ მისი გარდაცვალების წლის თავის აღსანიშნავად—1843 წ. 25 ოქტომბერს.) მეორე განყოფილებაში მედნიკმა შეასრულა canzsonetta-ამავე კონცერტიდან (მე-2 ნაწილი), ცნობილ კონიუსის ორანჟიროვკით, serenade melancolique და berceuse—ჩაიკოვსკისა.

ამ ნომრების აღსრულებით მსახიობმა დაგვანახვა, რომ მას დიდებულად აქვს განვითარებული ტეხნიკა ჰიანურზედ, მაგრამ ინტუიტურის მხრით (შინაგანი შინაარსი) ამ შესრულებამ დამაკმაყოფილა მხოლოდ შედარებით—განსაკუთრებით სერენადის შესრულებამ, სადაც მეტი სიღრმე და გაწყობილება სასურველია, გარდა ამისა, სერენადაში სასურველია მუსიკალური ტექსტის უფრო სისწორით შესრულება, მშვენივრად იყო შესრულებული berceuse, გროსმანის (კონსერვატორიის უფროსი მამწავლებელი) ორანჟიროვკით.

რეშიმოვის ქალის აღსრულების განმასხვავებელი—და, რასაკვირველია, დადებითი—თვისება არის დამთავრებული გამოთქმა და ბგერის დინამიკა. მომღერალს აქვს ფართო ლაპაზონის ხმა Mezzo soprano და მოხერხებულადაც ხმარობს მას. რეშიმოვის აღსრულებაში, მის მიერ დამთავრებული გადმოცემის წყალობით, სარომანსო ლიტერატურა ხდება რელიეფური და გამოსჭვირვალე. რეშიმოვის ქალმა შეასრულე მთელი რიგი ჩაიკოვსკის რომანსებისა და ყველა ძალიან კარგადაც შეასრულა.

მეტად მშვენიერი და მუსიკალური შინაარსისა არიან ჩაიკოვსკის რომანსები. ვერავითარი დრო მათ თავის ბეჭედს ვერ ადებს ნიჭიერი ნაწარმოებნი არ ძველდებიან.

პ. ბებუთიშვილი.

წარმოდგენა პროფკავშირებისათვის, შაბათს 24 ნოემბერს რუსთაველის თეატრში პროფკავშირებისთვის წარმოდგენილი იქნება „ცხვრის წყარო“ ლოპე-დე-ვეგასი თარგმანი კ. მაყაშვილის ხორო, ბალეტი მუსიკა, დადგმა კ. მარჯანიშვილისა, მუსიკა თ. ვახვახიშვილისა. დეკორაციები მხატვარი ვ. სიდამონ—ერისთავისა. კვირას წარმოდგენილი იქნება მესამედ განახლების შემდეგ ზ. ანტონოვის ცნობილი კომედია „მზის დაბნელება საქართველოში“ კომედია 3 მოქმედებად. დადგმა კ მარჯანიშვილისა „დეკორაციები მხატვარ სოლომონ ერისთავისა.

ვიტალი ლაზარენკოს ჩამოსვლა ტფილისში ჩამოვიდა მოსკოვიდან, ცნობილი იუმორისტი-სატირი, ხუმარა ვიტალი ლაზარენკო, რომელიც მოწვეულია საგასტროლოდ ძმათა ტანტების ცირკში, მისი პირველი გამოსვლა შესდგება 22 ნოემბერს, ვ. ლაზარენკო პრემიერია მოსკოვის სახელმწიფო ცირკებისა ც მან დიდი სახელი გაითქო თავისი შესანიშნავი იუმორისტულ-სატირულის ნიჭით. რომელიც სატახტო ქალაქების პრესამ აღნიშნა. მეტად საინტერესოა მისი პოლიტიკური სატირა.

რუსთაველის თეატრი. დღეს, ნოემბრის 22-ს, წარმოდგენილი იქნება პირველად განახლების შემდეგ დ. კლდიაშვილის პიესები: უბედურება, 1 მოქმედ. დარისპანის გასაჭირი. 1 მოქ. და ირინეს ბედნიერება 2 მოქ. დადგმა ა. ფაღავასი. დეკორაციები მხატვრის სიდამონ-ერისთავისა.

სახელმწიფო ოპერა. დღეს, ხუთშაბათს, 22 ნოემბ. წარმოდგენილი იქნება ოპერა „ტოსკა“ 3 მოქმედებად, მუსიკა პუჩინისა, მონაწილეობენ ე. პანკრატოვი, ა. ბლაგობრაზოვი, უმთავრეს პარტიებში ხვალ, პარასკევს 23 ნოემბერს, განახლების შემდეგ პირველად წარმოადგენენ „მეფის საძლო“ მუსიკა რიმსკი კორსაკოვისა, ოპერას დასდგავს რეჟისორი რაპოპორტი, დეკორაციები მხატვარ ტამუჩჩისა.

რუსული დრამა. სახალხო სახლში სახელმწიფო დრამის მსახიობთა, მიერ დღეს, 22 ნოემბერს, კანმეორებული იქნება პიესა ნიკოლოზ 1-ლი (დეკამბრისტები), ისტორიული პიესა 4 მოქმედებათ და 7 სურათად ნ. ლერნერისა ნიკოლოზ 1-ლის როლს შეასრულებს მსახიობი ვოინაროვსკი, პიესაში გამოყვანილნი არიან ნიკოლოზ 1-ლი. რილეევი, ბესტუჟევი, კახანოვსკი, ტრუბეცკოი, მურავიოვ-აპოსტოლ—ი, პესტელი და სხვანი. პიერს დასდგავს ნ. შესტოვი.

„აბესალომ და ეთერი“ რუსულად კომპოზიტორ ზაქა. ფალიაშვილს განუზრახავს თავისი ოპერის—„აბესალომ და ეთერი“-ს გადათარგმა რუსულად.

ახალი პიესა. დრამატურგმა პ. ირეთელმა დაწერა ახალი დრამა ხ მოქმედებით, „გენიის ცეცხლი“ რომელსაც მიმდინარე სეზონში წარმოადგენენ სახალხო სახლში.

სამხატვრო აკადემია. განათლების სახალხო კომისარიატმა დააკმაყოფილა მთავარი სახელოვნო კომიტეტის შემადგენლობა, რათა სამხატვრო აკადემიის პროფესორთა საბჭოს ნება მიეცეს მოწაფეთა 10 პროცენტი გაანთავისუფლოს სწავლის გადასახადისაგან.

სალამო ინგლისელ პოეტის შელლის ხსოვნის აღსანიშნავად. მოკლე ხანში კონსერვატორიის დარბაზში გაიმართება ინგლისის გამოჩენილ პოეტის შელლის ხსოვნის აღსანიშნავი სალამო. მისი ხმელთა შუა ზღვაში დაღუპვიდან ერთი საუკუნის შესრულებისა გამო.

ახალი წიგნი. ახლო ხანში გამოვა შალვა კარმელის მიერ თარგმნილი უცხო პოეტების წიგნი, წიგნში მოთავსებული იქნება ლექსები: მალარმე-სი, ლაფორგის, ბოდლერის, ედგარ პოს, რემბოს, და სხვათა.

ახალი ყოველთვიური ჟურნალი მომავალ წელს იანვრიდან ტფილისში გამოვა სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის ყოველთვიური ფართე შინაარსიანი ჟურნალი „კავკასიონი“ პავლე ინგოროყვას რედაქტორობით.

ქართული სიტყვა [illegible] საქართველ[illegible] მწერალთა კავშირის [illegible] ერიდან გამოდის „ქართული სიტყვის“ სახელწოდ[illegible] ბით, ნაცვლად „ივერიისა“.

სახალხო სახლი. პარასკევს, 23 ნოემბერს წარ[illegible] მოდგენილი იქნება პირველად განახლების შემდ[illegible] ტ. რამიშვილის პიესა „სტუმარ მასპინძლობი“ კ[illegible] მედია 4 მოქმედ. მონაწილეობას იღებენ დასის ს[illegible] უკეთესო ძალები. დასდგამს რეჟისორი ი. ბარვ[illegible] ლი.

მოძრავი ოპერა მუშებისათვის. მოეწყო მო[illegible] რავი ოპერის წარმოდგენები მუშათათვის რო[illegible] ლიც სამსახურს გაუწევს უმთავრესად მუშათ განა[illegible] პირა უბნებს. ნაძალადევს, მუშათა ცენტრალ[illegible] კლუბში. და სხვა უბნებს.

სახელმწიფო კონსერვატორია. იტალიიდ[illegible] ჩამოვიდა პროფ. ბარერო, რომელიც მოწვეულ[illegible] სახალხო განათლების კომისარიატის მიერ კონს[illegible] ვატორიის სიმღერის კლასის ხელმძღვანელად.

ლ. ზომლეთელის კონცერტი. შაბათს 24 ნ[illegible] ემბერს სახელმწიფო კონსერვატორიის საკონც[illegible] ტო დარბაზში შესდხება ახალგაზრდა დამკვრელ[illegible] (პიანინო) ლეონარდო ზომმერისა. რომელიც პი[illegible] ველად გამოდის საჯაროდ თავისი დამოუკიდებე[illegible] კონცერტით, კონცერტის პროგრამა დიდი [illegible] მრავალფეროვანია.

სამტრედიის თეატრი. სამტრედიის რკი[illegible] გზის თეატრში გაიხსნა ქართული წარმოდგენებ[illegible] სეზონი წარმოდგენილი იქმნა პიესა „სურამის [illegible] ხე“ დ. ჭონქაძის მოთხრობიდან გადმოკეთებუ[illegible] დიდძალი საზოგადოება დაესწრო.

ქუთაისი. ქუთაისის თეატრში სისტემატიურ[illegible] მიდის ქართული წარმოდგენები.

აკოფ აკოფიანის ლექსები. ქართულად [illegible] ლო ხანში გამოვა ქართულ ენაზე პროლეტარ[illegible] პოეტის აკოფ აკოფიანის ლექსების კრებული.

დღეს თეატრებში.

რუსთაველის თიატრი.

პრემიერათ „უბედურება“, „დარისპანის გა[illegible] ჭირი“, და „ირინეს ბედნიერება“.

სახელმწიფო ოპერა.

„ტოსკი“.

ჟურნალი „დროშა“. გამოვიდა მე-2-ე ნომ[illegible] სამხატვრო სალიტერატურო ორკვირეული ჟურ[illegible] ლი „დროშა“, რომელშიც მოთავსებულია შემდ[illegible] წერილები: 1. საქართველოს კომუნისტურ ახალ[illegible] ზრდობის კავშირს, 2. გ. დევდარიანი—6 წ[illegible] ბრძოლისა და გამარჯვებისა, 3. თ. ჟღენტი—საქ[illegible] თველოს წითელი ლაშქარი, 4 ლიტვინოვი—ლ[illegible] ნი, 5. ნ. ზომლეთელი—ქალაქის დილა. 6. ვ. ა[illegible] ქსანდროვსკი—ოქტომბერში, 7. მ. ადამაშვილ[illegible] კვაჭი კვაჭანტირაძე, 8. სანდრო ეული—ცეცხ[illegible] რკალებში, 9. ი. გედევანიშვილი—უწინ და ეხ[illegible] 10. ი. გედევანიშვილი სიტყვა წარმოთქმული მარცხენა სოც.-ფედ. ყრილობაზე, 11. გ. მირი[illegible] შვილი—მებრძოლ გმირებს, 12. ს. შანშიაშვილ[illegible] სპარტაკ, 13. არონ ტუტატხამონის აკლდამა. ჟ[illegible] ნალი სუფთათაა გამოცემული სურათებით.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია.
გამომცემელი—მთავარი კომიტეტი.

ბეჭვდითი სიტყვის ექსპედიცია ამით აცხადებს ყვე[illegible] ლა ტფილისის გაზეთების პროვინციალურ
ხელისმომწერთა საყურადღებო[illegible]
შემდეგს:

ვინაიდან გაზეთები დღემდის იგზავნებოდა პროვინციაში ფოსტის საშვალებით, ხშირი იყო შემთხ[illegible] რომ გაზეთების ხელის მომწერლები ღებულობენ დაგვიანებით და ხშირად კიდევაც იკარგებოდა, ჰბადებდა უთანხმოებას, როგორც ხელის მომწერთა და გაზეთების კანტორების შორის, აგრეთვე [illegible] ტორებსა და ექსპედიციის შორის, ამიტომ ექსპედიციამ საჭიროდ სცნო და შეუდგა პროვინცი[illegible] ლის მომწერლებზედ გაზეთების დარიგებას თავისი აგენტების საშვალებით, რისთვისაც ექსპედ[illegible] სთხოვს პროვინციის ხელის მომწერთ, რათა მიიღონ ცნობისათვის, რომ ექსპედიციას ჰყავს თ[illegible] აგენტები ყველა ქალაქებში და დაბებში და აგრეთვე დიდ სადგურებზედ, წიგნებ-ჟურ[illegible] გაზეთების მოვაჭრენი, რომლებიც აღნიშნულია ქვემოდ ამისა სიაში:

1) ქალაქ ქუთაისში წიგნის მაღაზია ტყაბლაძე.
2) ქალაქ ლანჩხუთი . . აგენტი ურუშაძე.
3) ახალსენაკი . . . . „ ესებუა.
4) აბაშა . . . . . . „ მიქაძე.
5) ხონი . . . . . . „ გალდავაძე.
6) ფოთი . . . . . . „ ქადეიშვილი.
7) თელავი . . . . . „ ჩიტოშვილი.
8) ჭიათურა . . . . . „ თოდრია
9) სადგ. ბათომი . . . „ ნიკოლაიშვილი.
10) ქალაქი გორი . . . „ მაჭავარიანი.
11) „ სამტრედია . „ ახობაძე ან ანდრეევა.
12) ქალაქი ოზურგეთი აგენტი პოლიტ. განყ. [illegible] გე ბარამიძ[illegible]
13) ქალაქი სუფსა . აგენტი ტაბიძე.
14) დაბა ჩოხატაური აგენტი ცინცაძე.
15) ქალაქი სიღნაღი „ თევდორაშვილ[illegible]
16) სადგ. ხაშური . „ ფოველი.
17) ქალაქი ბორჯომი „ თაქთაქიშვილი.
18) სადგ. ყვირილა . „ ცხომელიძე.
19) „ შორაპანი „ გველესიანი.
20) სადგ. ხორაგოული „ მუშათა კოოპ[illegible] ტივი.
21) ქალაქი ზუგდიდი „ ხამაზრო კომიტ[illegible]

ექსპედიცია განმეორებით სთხოვს ყველა ხელის მომწერთ, ვინაიდან ზემოაღნიშნული პი[illegible] ვალდებულნი არიან მიაწოდონ ხელის მომწერთ მათ მიერ გამოწერილი გაზეთები თავიანთ ბინ[illegible] და დაწესებულებებს ორგანიზაციებში, მოსთხოვონ აგენტებს მიზეზი გაზეთების არმიუღებლობის[illegible] ასეთს ექნება ალაგი, რის შესახებ გთხოვთ გვაცნობოთ ექსპედიციას ყოველივე გაზეთის დაგვია[illegible] უშუალოდ შემდეგის მისამართით:

ტფილისი, რუსთაველის პროსპექტი, № 26. ტელეფ. № 5—43.

№ 404 3—3 ბეჭვდითი სიტყვის ექსპედ. გამგე: ა. ჩეჩელაშვილი.

ტირაჟი 1800 ნება დართულია ლიტერატურისა და გამომცემლობის მთავარ მართველობის მიერ № 840 სტამბა გაზეთ „ზარია ვოსტოკა“-სი, კრუზენშტეინის ქუჩ № 4.